

PRZEGLĄD PRASY Z. S. R. R. I EMIGRACJI ROSYJSKIEJ

Dodatek do Nr. 171 (270) Codziennego Biuletynu Wydziału Prasowego M. S. Z.

Warszawa, piątek 23 listopada 1928 r.

TREŚĆ: ZSRR. a sprawy zagraniczne: Polska a ZSRR. — Sytuacja polityczna w Polsce. — Państwa bałtyckie a ZSRR. — Polska a Czechosłowacja. — Sprawy wewnętrzne: życie partyjne. — Sprawy narodowościowe. — Sprawy gospodarcze. — Notatki i informacje: Różne. — Artykuły nieuwzględnione.

Z. S. R. R. A SPRAWY ZAGRANICZNE.

POLSKA A Z. S. R. R.

Prawda 20.XI donosi, że prasa sowiecka w Kijowie ogłosiła protesty prof. prof. Gdowienko, Krupskija i innych przeciwko „pogromowej polityce piłsudczyków we Lwowie”. Zgromadzenie „studentów proletariackich” w Kijowie powzięło uchwałę protestu przeciwko wydarzeniom we Lwowie, oświadczając, iż kwestja ukraińska w Polsce rozstrzygnięta być może jedynie drogą rewolucji socjalnej i przyłączenia ziem ukraińskich do ZSRR.

SYTUACJA POLITYCZNA W POLSCE.

Prawda 20.XI donosi, że związek zawodowy włóknarzy nie dał odpowiedzi na propozycję komunistycznego klubu sejmowego w sprawie utworzenia komitetu dla podziału 10 tys. dolarów, otrzymanych przez wymieniony klub na rzecz poparcia strajkujących robotników w polskim przemyśle włókienniczym. Wobec takiego stanowiska związku, klub przekazał część otrzymanych pieniędzy do Łodzi na wypłatę zasiłków strajkującym robotnikom manufaktury Widzewskiej. Pierwszy zasiłek z tego funduszu już wypłacono.

Prawda 20.XI w depeszy o wyniku wyborów do samorządów miejskich w Sosnowcu i Dąbrowie Górniczej notuje wzrost liczby głosów komunistycznych i spadek liczby głosów, uzyskanych przez PPS.

Izwiestja 20.XI w notatce p. t. „Porachunki z gen. Sikorskim” notują wiadomość warszawskiej agencji Press o udzieleniu gen. Sikorskiemu bezterminowego urlopu z prawem pobytu zagranicą. Zdaniem pisma, urlop ten równa się dymisji „najbardziej wybitnego przeciwnika i rywala marszałka Piłsudskiego”, który z generała polskiego stał się obecnie emigrantem.

Sierp 7.XI donosi, że ludność miejscowa zbrojotowała rzekomo odsłonięcie pomnika marszałka Piłsudskiego w Korcu. Na uroczystości obecni byli „tylko urzędnicy polscy oraz oficerowie straży pogranicznej”.

PAŃSTWA BAŁTYCKIE A Z. S. R. R.

Izwiestja 21.XI w komentarzach do treści deklaracji, którą gen. Lajdoner złożył prasie estońskiej

po powrocie do Tallina z Warszawy, pisze, iż Estonja znajduje się pod wielkim wpływem Polski i stanowi jej awangardę w państwach bałtyckich. Niema nic dziwnego w tem, iż wybitny polityk estoński podkreśla istnienie bliskich stosunków pomiędzy Polską a Estonją. Lajdoner posunął się dalej, niż to zwykli czynić politycy estońscy. Oświadczył on, iż Polska i Estonja posiadają wspólne zapatrywania na zagadnienia polityki międzynarodowej oraz że bezpieczeństwo Estonji oparte jest na jej przyjaźni z Polską. Jest to oświadczenie, które zasługuje na uwagę, ponieważ gen. Lajdoner jest przewodniczącym komisji spraw zagranicznych w parlamencie estońskim. Świadczy to, iż akcja polska nad Bałtykiem daje pewne wyniki oraz że w Estonji nastąpiło spotęgowanie się wpływów polskich. Wpływy te pchają Estonję w stronę zbliżenia z Polską wbrew tym szkodom, które stąd wynikają dla Estonji. Politycy estońscy myślą się bardzo, gdy sądzą, iż zbliżenie z Polską wzmacnia międzynarodowe stanowisko Estonji. Agresywne projekty militarystów polskich wywołują nader poważne zaniepokojenie zwolenników pokoju i podkreślanie solidarności Estonji z Polską w kwestjach polityki międzynarodowej stanowi groźbę wciągnięcia Estonji do awanturniczej polityki polskiej. Ilustrację do tych myśli stanowią dzieje zatargu Estonji z Litwą w sprawie traktatu handlowego. Zatarg ten spowodowany był wyłącznie przez usiłowania wprowadzenia klauzuli polskiej do traktatu handlowego Estonji z Litwą. Sytuacja Estonji wymaga od niej zachowania ścisłej neutralności we wszystkich zagadnieniach, które nie dotyczą bezpośrednio interesów Estonji. Stanowisko Estonji będzie o tyle mocne, o ile będzie ona utrzymywała przyjazne stosunki ze wszystkimi sąsiadami. Linja polityczna, której propagatorem jest gen. Lajdoner, przeczy własnym interesom Estonji.

Izwiestja 21.XI donoszą, że w Helsingforsie w drodze wymiany not doszło do zawarcia porozumienia co do zmiany brzmienia art. 25 finlandzko-sowieckiej konwencji kolejowej. Wprowadzone tą drogą zmiany w regulowaniu bezpośredniej komunikacji kolejowej z Finlandji do ZSRR zastosowane będą od d. 1.I.1929 roku.

POLSKA A CZECHOSŁOWACJA.

Izwiestja 20.XI donoszą w depeszy z Pragi (Władiwirowa), iż poselstwo polskie złożyło w czesko-słowackim ministerstwie spraw zagranicznych notę werbalną, w związku z zamachem na życie konsula polskiego w Pradze. Polska żąda natychmiastowej likwidacji ligi nacjonalistów ukraińskich, zjednoczenia młodzieży ukraińskiej, ukraińskich związków wojskowych, zamknięcia pism ukraińskiego „Rozbudowa Nacji” i wydalenia przywódców emigracji ukraińskiej z granic Czechosłowacji. Delegacja „petlurowców” odwiedziła ministra Benesa i złożyła mu deklarację o solidaryzowaniu się z notą Polski. Ukraińskie koła emigracyjne twierdzą, iż według pogłosek minister Benes zgodził się zadość uczynić żądaniom Polski. W komentarzach do tej depeszy pismo pisze, iż zamachu na życie konsula polskiego w Pradze dokonano w okolicznościach zagadkowych. Prasa za-

chodnio-europejska zanotowała przypuszczenie, iż zamachu dokonano w celu prowokacji. Obecnie korzysta rząd polski z okazji, aby zażądać od Czechosłowacji likwidacji wszystkich organizacji emigrantów ukraińskich. Organizacje te należą do przeciwsowieckiego odłamu i ustosunkowywały się ujemnie do Ukrainy sowieckiej, lecz zwykła bezstronność każe stwierdzić, iż rząd polski, który domaga się likwidacji organizacji emigracji ukraińskiej w Czechosłowacji, popiera przeciwsowiecką akcję innego odłamu emigrantów ukraińskich na terytorjum Polski. O ile pogłoski o zadośćuczynieniu żądaniom Polski znajdą potwierdzenie, będzie to dowodem tendencji polityki czeskiej, która dąży do poparcia tych emigrantów ukraińskich, którzy czynnie występują przeciwko związkowi sowieckiemu. Zanotować należy, iż petlurowcy wystąpili w tym wypadku jako jawni agenci rządu polskiego.

SPRAWY WEWNĘTRZNE.

ŻYCIE PARTYJNE.

Prawda 20.XI ogłasza art. Solca, który proponuje utworzenie komisji kontrolujących w składzie tych kolek partyjnych, które liczą większą liczbę członków. Komisje te stanowią mają „oko władz partyjnych” w wymienionych organizacjach.

Izwiestja 20.XI ogłaszają zwróconą przeciwko opozycji prawicowej uchwałę plenum C. K. komunistycznej partii w Turkmenstanie.

Izwiestja 18.XI notują przemówienie, wygłoszone przez Uglanowa na zebraniu partyjnym w Moskwie 17.XI, obalając tą drogą pogłoski o wydaleniu Uglanowa z Moskwy.

Prasa sowiecka 13.XI drukuje w dalszym ciągu liczne uchwały prowincjonalnych organizacji partyjnych, zwrócone przeciwko prawicowej opozycji, oraz prowadzi przeciwko tej opozycji kampanię pod hasłem obrony decyzji XV zjazdu partii.

Rul 18.XI donosi, że Woroszyłow nadesłał do C. K. partii deklarację, w której potępia opozycję prawicową i zarzuca jej dezorganizowanie szeregów armii czerwonej. Złożenie tej deklaracji spowodować ma powrót Woroszyłowa do Moskwy.

SPRAWY NARODOWOŚCIOWE.

Prawda 21.XI nawołuje w art. wst. do zwalczania

antysemityzmu, przytaczając, jako przykład, wypadek znęcania się nad robotnicą żydówką w hucie szklanej „Oktiabr” w okręgu Bobrujskim przy milczącej aprobacie administracji przedsiębiorstwa i organizacji partyjnej. Pismo tłumaczy konieczność walki z antysemityzmem przez to, iż tarcia narodowościowe w sowieckiej klasie robotniczej sprzyjają rozwojowi prądów kontr-rewolucyjnych.

Orka 14.XI donosi o utworzeniu polskiego sowietu wiejskiego w rejonie Białynickim, w okręgu Mohylowskim. Sowiet ten istnieć będzie dla 10 połączonych wsi z ludnością polską.

SPRAWY GOSPODARCZE.

Prawda 20.XI zaprzecza wiadomościom prasy zagranicznej o sprowadzaniu żywności z zagranicy przez poselstwa w Moskwie i domaga się od ambasadora Herbette oraz od korespondentów pism zagranicznych w Moskwie zdementowania tych wiadomości w prasie zagranicznej.

Izwiestja 16.XI omawiają udział Ukrainy w akcji skupu zboża. W latach ubiegłych udział ten stanowił 50%, w roku bieżącym zaledwie 15%. Pismo żąda od sowieckich instytucji aprowizacyjnych spętowania akcji skupu na Ukrainie i twierdzi, iż częściowy nieurodzaj w niektórych okręgach ukraińskich nie usprawiedliwia bierności tych instytucji na Ukrainie.

NOTATKI I INFORMACJE.

RÓŻNE.

Izwiestja 16.XI ogłaszają opinię sowieckich profesorów prawników Wolfa i Korowina o decyzji berlińskiego sądu w sprawie wyprzedaży rosyjskich dzieł sztuki w Berlinie. Opinia ta zwraca się przeciwko decyzji sądu i broni sowieckiego punktu widzenia

na sporne okazy sztuki, jako na własność państwa sowieckiego.

ARTYKUŁY NIEUWZGIEDNIONE.

Sieгодня 5.XI. Wywiad z ministrem Zaleskim. — Otwarcie Sejmu polskiego (korespondencja z Warszawy). — Jak otwarto konferencję polsko-litewską.

